

I. ORSZÁGGYŐLÉS
Közbeszerzési Hatóság

A közbeszerzésekről szóló 2015. évi CXLI. törvény (a továbbiakban: Kbt.) 187. §-ának (1) bekezdése értelmében a Közbeszerzési Hatóság feladata, hogy a közérdeket, az ajánlatkérők és ajánlattevők érdekeit figyelembe véve, hatékonyan közreműködjön a közbeszerzési politika alakításában, a jogszerű közbeszerzési magatartások kialakításában és elterjesztésében, elősegítve a közpénzek nyilvános és átlátható módon történő elköltését. E feladat konkrét tartalmát a Kbt. 187. § (2) bekezdés o) és p) pontja rögzíti, amikor kimondja, hogy a Hatóság figyelemmel kíséri e törvény szabályainak érvényesülését, kezdeményezi az arra jogosultnál a közbeszerzésekkel kapcsolatos jogszabályok megalkotását, módosítását, illetőleg véleményezi a közbeszerzésekkel és a Tanács működésével kapcsolatos jogszabálytervezeteket, valamint jogszabály-koncepciókat.

Intézmény név: Közbeszerzési Hatóság
Törzskönyvi azonosító: 329190
www.kozbeszerzes.hu

Jogszabályi környezet változása és a Közbeszerzési Hatóság által ellátott feladatok összefoglalása

2016. minden szempontból a megújulás éve volt a Hatóság életében. A 2015. november 1-én hatályba lépett új közbeszerzési törvénynek köszönhetően számos feladattal bővült a tevékenységi körünk: többek között bevezetésre került az öntisztázás intézménye, létrehoztuk a szerződések teljesítésének és módosításának ellenőrzését végző főosztályunkat, valamint a valós verseny erősítése érdekében szigorúbban ellenőriztük a hirdetmény nélküli tárgyalásos eljárásokat is, amelyek eredményeként 15%-kal csökkent az ilyen típusú eljárások száma.

Az új törvényi szabályozásnak megfelelő gyakorlataink kialakítása mellett a már meglévő alapfeladatainkat is maradéktalanul elláttuk. A Kbt. és kapcsolódó rendeletei előírásainak véleményezése, a kapcsolódó jogalkalmazási tapasztalatok összegyűjtése és a jogalkotó részére való továbbítása, módosítási javaslatok megtétele, és a közbeszerzési jogalkotásért felelős tárca által létrehozott Közbeszerzési Kerekasztal munkájában való folyamatos részvétel útján tevékenyen támogattuk az Országgyűlés közbeszerzési jogalkotási munkáját. A jogalkotó mellett a Hatóság a jogalkalmazókat is elkötelezetten támogatta, és tájékoztatta mindennapi közbeszerzési tevékenységük során, mivel továbbra is egyik legfontosabb küldetésünknek tekintjük a szilárd szakmai alapon álló, „jó gyakorlatok” kialakítását. A magas szakmai színvonalú, ügyfélbarát ügyintézésre irányuló törekvéseinknek köszönhetően megerősödött a munkánkba vetett bizalom, amelyet jól mutat, hogy a beszámolási időszakban két és félszer több állásfoglalás-kérés és 50%-kal több közérdekű bejelentés érkezett a Hatósághoz, mint az elmúlt évben.

A közbeszerzési eljárások lefolytatásához és a közbeszerzési szerződések teljesítéséhez kapcsolódó hatósági ellenőrző feladatkörünk célja a közpénzekkel való tisztességes, hatékony és ellenőrizhető gazdálkodás előmozdítása volt a beszámolási időszakban.

A tiszta, átlátható és hatékony közbeszerzési joggyakorlat elősegítése érdekében a Hatóság kiemelt figyelmet fordított a hazai és nemzetközi szakmai szervezetekkel való együttműködésre. Különösen jelentősnek tartjuk, hogy 2016-ban ismét bekapcsolódhattunk az Európai Bizottság Zöld Közbeszerzési Munkacsoportjának munkájába. A Hatóság számos együttműködési megállapodást is kötött többek között a Fiatal Vállalkozók Országos

Szövetségével, a Magyar Államkincstárral, a Megyei Jogú Városok Szövetségével, és a Magyar Tudományos Akadémiával.

A jogalkotó és a jogalkalmazók közötti párbeszéd kiteljesítése érdekében a Hatóság önként vállalt feladatként szakmai konferenciasorozatot hívott életre, Közbeszerzési Akadémia néven. 2016-ban összesen tíz alkalommal szerveztünk ingyenes konferenciát – úgy a fővárosban, mint vidéken – lehetőséget nyújtva az új közbeszerzési szabályozással kapcsolatosan felmerült gyakorlati problémák orvoslására, illetve az aktuális, új információk megosztására. Nagy örömmel láttuk, hogy a konferenciák minden alkalommal teltházások voltak, átlagosan mintegy 200 résztvevővel, így az elmúlt év során mintegy 2000 szakemberhez juttathattunk el új ismereteket.

A bürokrácia csökkentésére, valamint az eljárások egyszerűsítésére és gyorsítására irányuló jogalkotói szándékhoz csatlakozva, a Hatóság több önkéntes feladatot is vállalt 2016-ban. Az ügyintézés és ügykezelés megkönnyítését és elektronizálását elősegítendő, számos informatikai fejlesztési és konszolidációs projektet indítottunk. A modernizálásra és a digitális korral való haladásra irányuló szándékunkat tükrözi, hogy – a kozbeszerzes.hu oldal megújításán túl – egy olyan mobil applikációt hozunk létre, amely naponta frissülő tartalmakkal szolgálja ki a közbeszerzések iránt érdeklődőket.

A lefolytatott közbeszerzési eljárások jellemzői

2016-ban az ajánlatkérők 8 650 eredményes közbeszerzési eljárást folytattak le, ez 38,8%-kal alacsonyabb a 2015. évinél. Az értéket tekintve ugyanakkor növekedés tapasztalható: az 2.007,1 Mrd Ft-os közbeszerzési összérték 3,9%-kal növekedett a korábbi évben mért 1.931,6 Mrd Ft-hoz képest. A 2016. évi összérték a harmadik legmagasabb összeg a közbeszerzések magyarországi történetében.

A részben Európai uniós forrásokból finanszírozott eljárások súlya – mind számukban, mind értékükben – visszaesett. Az ajánlatkérők az eljárások értékének 76,8%-át építési beruházásokra fordították.

A **közbeszerzések tárgyát** vizsgálva megállapítható, hogy az eljárások lényegében egyenlő arányban oszlottak meg három csoportban: az építési beruházások, a szolgáltatások és az árubeszerzés között (a koncessziók kivételével). A legnagyobb realizált összérték ugyanakkor a korábban is listavezető **építési beruházások** esetében figyelhető meg (44,2%).

A korábbi évekhez hasonlóan a **regionális/helyi szintű ajánlatkérők** folytatták le a legtöbb eljárást (39,3%). Az érték tekintetében pedig a **közjogi szervek** álltak az első helyen (36,2%).

A **mikro-, kis és közép vállalkozások** az eljárások 81,8%-át nyerték el 2016-ban, ami egy kicsivel marad el a tavalyi évi arányhoz képest (83,6%). Az értéket tekintve ugyanakkor a kkv-k teljesítményének kis mértékű csökkenéséről beszélhetünk: részesedésük az eljárások összértékéből a 2015. évi 51,3 %-ról 41,2%-ra csökkent.

A közösségi értékhatárok felett – az előző évhez hasonlóan – a **nyílt eljárás** volt a leggyakrabban alkalmazott eljárástípus (69,3%), és ezzel realizálták az összérték döntő többségét is (67,3%).

A nemzeti eljárásrendben a **nyílt** eljárástípus dominált mind a darabszámot (68,9%), mind az értéket (69,1%) tekintve.

A magyar közbeszerzési piacon tapasztalható versenyhelyezetre jellemző adat, hogy 2016-ban az egy eredményes eljárásrészre jutó ajánlatok átlagos száma 2,9 volt, ami kismértékű javulást jelent a 2015. évi 2,5-ös átlaghoz képest.

A közbeszerzéseket az ajánlatkérők címe szerint vizsgálva megállapítható, hogy a közbeszerzések 50,9%-a Budapesten realizálódott.

A Közbeszerzési Döntőbizottság tevékenységének és a jogorvoslati ügyek főbb tapasztalatainak összefoglalása

A Közbeszerzési Döntőbizottság (a továbbiakban: Döntőbizottság) jogorvoslati tevékenységének alapját az Európai Parlament és a Tanács által elfogadott jogorvoslati irányelvek – a 89/665/EGK és a 92/13/EGK irányelvek módosításáról szóló 2007/66/EK irányelv -, valamint a közbeszerzésekről szóló törvény, és annak végrehajtási rendeletei képezik. A Döntőbizottság munkája során jogforrásként az irányelvek rendelkezéseit és az azok alapján meghozott európai bírósági ítéleteket is alkalmazza.

2016. évben összesen 1046 jogorvoslati eljárás indult, amely 10%-os növekedést jelent a 2015. évi eljárások számához képest.

Megállapítható, hogy a kérelemre induló jogviták döntő részét az adott közbeszerzési eljárásban – részvételre jelentkezőként, illetve ajánlattevőként – részt vevő gazdasági szereplők kezdeményezték, valaminta jogviták túlnyomó részében az ajánlatkérők eljárást lezáró döntésének jogszerűségét vitatták a kérelmezők.

2016. évben az előző évhez képest 31%-kal magasabb arányban, összesen 691 esetben nyújtottak be hivatalbóli kezdeményezést az arra jogosultak.

Legnagyobb számban az Állami Számvevőszék, a Közbeszerzési Hatóság elnöke és a Fővárosi Főügyészség, továbbá a támogatást nyújtó, illetőleg közreműködő szervezetek nyújtottak be jogorvoslat kezdeményezést, amely utóbbiak számára jelentősen megnövekedett az eljárások kezdeményezésére nyitva álló jogorvoslati határidő.

A Döntőbizottsághoz a 2016. évben benyújtott jogorvoslati kérelmek és hivatalbóli kezdeményezések jelentős része változatlanul a nyílt eljárásokat érintette, a tárgyalásos eljárások miatt indított jogviták aránya a korábbi évekhez képest tovább csökkent.

12 esetben a Kbt. hatálya alá tartozás bejelentésének kötelezettsége képezte a jogvita tárgyát.

A közbeszerzési tárgyak közül legmagasabb arányban a szolgáltatás megrendelésekre vonatkozó közbeszerzési eljárások jogszerűségét vitatták a felek a jogorvoslati eljárásokban a beszámolási időszakban.

A Döntőbizottság 2016-ban az 1046 jogorvoslati ügyben 720 esetben határozatot, illetve 371 esetben végzést hozott az eljárások lezárásaként, ezáltal 2016. évben 16%-kal emelkedett az érdemi döntések aránya.

A Döntőbizottság a 2016. évben 3 esetben alkalmazott ideiglenes intézkedést és az adott közbeszerzési eljárásokat felfüggesztette, míg 13, a szerződéskötés engedélyezése iránt előterjesztett kérelem tárgyában 2 esetben engedélyezte a szerződés megkötését, tekintettel arra, hogy halasztást nem tűrő, kiemelkedően fontos érdek, vagy a közérdek védelme azt indokolta, és annak előnyei meghaladták a szerződéskötéssel járó hátrányokat.

A Döntőbizottság 2016-ban 14 esetben terjesztette ki hivatalból vizsgálatát a folyamatban lévő jogorvoslati eljárásban, mivel úgy ítélte meg, hogy a feltárt jogsértés sérti a verseny tisztaságát vagy nyilvánosságát, a gazdasági szereplők esélyegyenlőségét, vagy érdemben kihatott az ajánlatkérő döntésére.

A Döntőbizottság érdemi határozatai többségében, 537 esetben 74,5%-os arányban jogsértést állapított meg, és további jogkövetkezményeket is alkalmazott. Az összes jogorvoslati ügy több mint 51,3%-ában került sor jogsértés megállapítására és jogkövetkezmények alkalmazására.

A Közbeszerzési Döntőbizottság az előző évhez képest 2016-ban közel 5-ször több bírságot szabott ki. A befolyt bírság bevételek 2016-ban nagy arányú, több, mint 2,5-szeres növekedést mutattak a korábbi évekhez képest, amely közel 400 millió forint közhatalmi bevételt jelentett az állami költségvetés számára.

Alaptalanság miatt 46 esetben került sor a jogorvoslati kérelmek elutasítására, amely az érdemi határozatok 6,4%-át, illetve a jogorvoslati ügyek 4,4%-át jelenti. Ehhez hasonlóan minősülnek azok az esetek, amikor a Döntőbizottság a hivatalból kezdeményezett jogorvoslati eljárásokban (691 ügy) jogsértés hiányát állapította meg (137 eset).

A Döntőbizottság 1 esetben tiltotta el az érintett gazdasági szereplőt a közbeszerzési eljárásokban való részvételtől.

Az előirányzatok alakulása

A Hatóság - fejezet és intézmény - 2016. évben **1 295,3 millió forint saját bevételből, 140,6 millió forint költségvetési támogatásból**, valamint a 2016. évben jóváhagyott, 2015. évi **1 782,5 millió forint pénzmaradványból** gazdálkodott.

Megnevezés	2015. évi tény	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi törvényi módosított előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016 évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	2 579,2	2 099,9	2 099,9	3 218,4	2 068,8	80,2	64,3
ebből: személyi juttatás	581,3	788,7	788,7	790,1	580,0	99,8	73,4
Bevétel	2 512,3	1 959,9	1 959,9	1 295,3	1 295,3	51,6	100,0
Támogatás	141,1	140,0	140,0	140,6	140,6	99,6	100,0
Előirányzat-maradvány	1 708,3	-	-	1 782,5	1 149,6	67,3	64,5
Létszám (fő)	86	127	-	127	94	109,3	74,0

millió forintban egy tizedessel fő

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám engedélyezett (fő)
2015. évi C. törvény szerinti előirányzat	2 099,9	1 959,9	140,0	788,7	127
Módosítások jogcímenként *					
- 2015. évi költségvetési kötelezettség vállalással terhelt maradvány 1401/2016. (VII.22.) Korm. határozat	377,7	377,7		0,9	
- 2015. évi szabad maradvány	1 404,8	1 404,8			
- Bérkompenzáció a 400/2015. (XII.15.) és 1226/2016. (V.2.) Korm. határozatok alapján	0,6		0,6	0,5	
- Áht. 30.§ (3) költségvetési bevételek tervezettől történő elmaradása miatti előirányzat csökkentés	-664,5	-664,5			
2016. évi módosított előirányzat	3 218,4	3 077,9	140,6	790,1	127

Intézmény

A Hatóság 2016. évben 1 295,3 millió forint saját bevételből, 140,6 millió forint költségvetési támogatásból, valamint a 2016. évben jóváhagyott, 2015. évi 1 774,3 millió forint pénzmaradványból gazdálkodott.

Megnevezés	2015. évi tény	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi törvényi módosított előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	2 579,2	2 099,9	2 099,9	3 210,2	2 060,6	79,9	64,2
ebből: személyi juttatás	581,3	788,7	788,7	790,1	580,1	99,8	73,4
Bevétel	2 512,3	1 959,9	1 959,9	1 295,3	1 295,3	51,6	100,0
Támogatás	141,1	140,0	140,0	140,6	140,6	99,6	100,0
Előirányzat-maradvány	1 774,3	0	-	1 774,3	1 149,6	64,8	64,8
Létszám (fő)	86	127	-	127	94	109,3	74,0

millió forintban egy tizedessel fő

Megnevezés	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám engedélyezett (fő)
2015. évi C. törvény szerinti előirányzat	2 099,9	1 959,9	140,0	788,7	127
Módosítások jogcímenként *					
- 2015. évi költségvetési kötelezettség vállalással terhelt maradvány 1401/2016. (VII.22.) Korm. határozat	377,7	377,7		0,9	
- 2015. évi szabad maradvány	1 396,6	1 396,6			
- Bérkompenzáció a 400/2015. (XII.15.) és 1226/2016. (V.2.) Korm. határozatok alapján	0,6		0,6	0,5	
- Áht. 30.§ (3) költségvetési bevételek tervezettől történő elmaradása miatti előirányzat csökkentés	-664,5	-664,5			
2016. évi módosított előirányzat	3 210,2	3 069,7	140,6	790,1	127

Bevételek alakulása

A **saját bevételek** hirdetményellenőrzési- és közzétételi díjakból, a döntőbizottsági eljáráshoz, a minősített ajánlattevők hivatalos jegyzékbe vételéhez kapcsolódó **igazgatási szolgáltatási díjból** tevődtek össze, melyet a Hatóság kizárólag az alaptevékenységének finanszírozására fordított.

Az állami támogatás aránya a saját bevételekhez viszonyítva 10,9% volt a beszámolási időszakban.

A bevételek között meghatározók a közhatalmi bevételek, amelyek 2016-ban az előző évihez viszonyítva jelentős elmaradást mutattak, a 2015. évi érték mindössze 57%-át teszik ki.

A 2015. november 1-jén hatályba lépett új Kbt. és a hozzá kapcsolódó végrehajtási rendeletek a korábbi szabályozáshoz képest jelentősen csökkentették a Közbeszerzési Hatóság bevételeit, mind a hirdetmények ellenőrzése, mind a jogorvoslati kérelmek esetében.

A Hatóság 2016. évi **költségvetésének módosítására**, a pénzmaradvány igénybevétele, valamint a költségvetés végrehajtása során felmerült igényeknek megfelelően belső átcsoportosítás miatt került sor.

Személyi juttatások

A Hatóság **létszáma** 2016-ban eredeti előirányzatként 127 fő volt, amely létszám-előirányzat év közben nem változott. A megbízási szerződéssel és részmunkaidőben foglalkoztatott munkavállalók figyelembe vételével 2016. év végére a munkajogi létszám 105 fő volt, 94 fő foglalkoztatott létszám mellett. A személyi juttatások előirányzatán keletkező jelentős megtakarítás annak a következménye, hogy a létszámot 2016-ban a feladatok számához (jellegéhez) és méretéhez igazodva, fokozatosan töltöttük föl.

Előirányzat-maradvány

A 2016. évi elszámolásban a Hatóság 1 149,6 millió forint **előirányzat-maradványt** mutatott ki, amelyből 380,9 millió forint kötelezettségvállalással terhelt, a szabad maradvány 768,7 millió forint.

A Döntőbizottság által **kiszabott bírságok** összege közel ötszörösére nőtt, ebből pénzügyileg teljesült 372,9 MFt, mely összeget a Hatóság a beszámolási időszak végéig a **központi költségvetésbe utalt**. A befolyt összeg több mint a duplája a 2015. évi összegnek.

A Kbt. módosításából eredő jelentős bevételkiesést egyrészt megtakarítási intézkedésekkel ellensúlyoztuk, a Hatóság által bérelt iroda bérleti díját sikerült 20%-al csökkenteni 2016. június 1-től.

Másrészt a 1049/2016 (II. 15.), valamint a 1401/2016 (VII. 22.) Korm. határozatokkal visszahagyott, mindösszesen 784,2 millió forint 2015. évi kötelezettségvállalással nem terhelt maradvány szolgált a kiadások fedezetéül.

**Fejezeti kezelésű előirányzatok
Fejezeti tartalék**

A Magyarország 2013. évi központi költségvetéséről szóló 2012. évi CCIV törvény módosításáról szóló 2013. évi XCII. törvény 7. §-a értelmében 2013. június 30-áig fejezeti tartalékot kellett létrehozni, amely a Hatóságnál 8,2 millió forint volt.

A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló 2013. évi CCXXX. törvény a fejezeti tartalék mértékét szintén 8,2 millió forintban állapította meg.

Az Országgyűlés a fejezeti tartalék felhasználását sem 2014. évben, sem 2015. évben nem engedélyezte, a tartalék teljes összege kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradványként került kimutatásra mindkét költségvetési évben.

2016. évben a fejezeti tartalék kötelezettségvállalással nem terhelt előirányzat-maradvány összege a 1822/2016 (XII. 22.) Korm. határozat alapján elvonásra került.

Megnevezés	2015. évi tény	2016. évi eredeti előirányzat	2016. évi törvényi módosított előirányzat	2016. évi módosított előirányzat	2016. évi tény	5/1	5/4
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.
	millió forintban, egy tizedessel					% -ban	
Kiadás	-	-	-	8,2	8,2	-	100,0
Támogatás	-	-	-	-	-	-	-
Előirányzat-maradvány	8,2	-	-	8,2	-	-	-

Megnevezés	millió forintban egy tizedessel			fő	
	Kiadás	Bevétel	Támogatás	Kiadásból személyi juttatás	Létszám engedélyezett
2013. évi CCXXX. törvény szerinti előirányzat					
Módosítások jogcímenként					
- előirányzat maradvány igénybevétele		8,2			
2016. évi módosított előirányzat	8,2	8,2			

Budapest, 2017. augusztus 23.

Rigó Csaba Balázs
elnök